

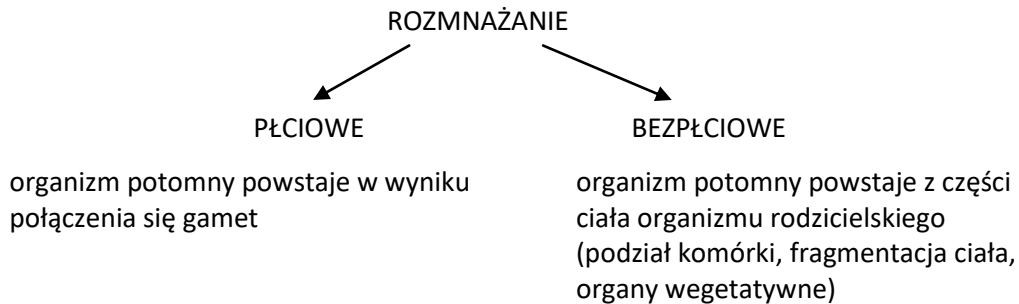
Zadania dla uczniów:

Klasa IIIIT:

Lekcja nr 1 i 2 (03.06.2020)

Zapisać notatkę w zeszycie: Układ rozrodczy – podstawowe pojęcia.

1.

Gamety – komórki rozrodcze.

Dymorfizm płciowy – samiec i samica różnią się od siebie pod względem budowy i fizjologii.

Hermafrodytyzm – obojnactwo, osobniki mają zarówno męskie, jak i żeńskie narządy rozrodcze.

Partenogeneza – inaczej dzieworództwo, polega na rozwoju osobników potomnych z komórki jajowej bez udziału plemnika.

2. Do funkcji układu rozrodczego należy rozmnażanie, czyli wydawanie na świat potomstwa i zapewnianie ciągłości gatunku.

Źródło: Dariusz Adryan, licencja: CC BY 3.0.

3. Budowa układu rozrodczego żeńskiego:

a) zewnętrzne narządy płciowe to:

- **wzgórek łonowy**, zbudowany z tkanki tłuszczowej, pokryty włosami łonowymi;
- **wargi sromowe mniejsze i większe (srom)**, które w postaci fałdów skórnych ochraniają wejście do pochwy oraz ujście cewki moczowej;
- **łechtaczka**, która zawiera szczególnie dużo komórek czuciowych wzmagających pobudzenie płciowe.

b) wewnętrzne narządy płciowe to:

- **jajniki** – parzyste narządy wielkości śliwek, produkujące komórki jajowe;
- **jajowód**, który od strony jajnika ma postać lejka; taka budowa ułatwia wychwycenie komórki jajowej; ściany jajowodu zbudowane są z mięśni gładkich i wyścielone orzęsionym nabłonkiem; skurcz mięśni i ruch rzęsek umożliwia przesuwanie komórki jajowej w kierunku macicy, z którą łączy się drugi koniec jajowodu;
- **macica** – nieparzysty narząd, którego ściany są zbudowane z silnie rozbudowanej tkanki mięśniowej gładkiej i pokryte grubą warstwą błony śluzowej; mięśnie w czasie trwania ciąży rozciągają się, dostosowując wielkość macicy do wielkości rozwijającego się płodu; podczas porodu kurczą się, pomagając dziecku opuścić organizm matki;
- **pochwa** – nieparzysty, umięśniony kanał z jednej strony obejmujący szyjkę macicy, a z drugiej uchodzący na zewnątrz; przez pochwę do dróg rodnych kobiety dostają się komórki rozrodcze męzczyzny; tędy także odprowadzana jest krew miesiączkowa, a podczas porodu przez kanał pochwy dziecko wydostaje się na świat.

3. Budowa układu rozrodczego męskiego:

a) zewnętrzne narządy płciowe to:

- **moszna** (worek mosznowy) – cienki, pokryty włosami worek skórno-mięśniowy, w którym znajdują się jądra, najądrza oraz początkowe odcinki nasieniowodów;
- **prącie** (penis) pełni podwójną rolę: jest częścią układu moczowego, gdyż mieści się w nim cewka moczowa, jest też narządem wprowadzającym gamety do żeńskich dróg rodnych; w prąciu znajdują się zatoki, do których może napływać krew, powodując jego usztywnienie i powiększenie; stan taki nosi nazwę wzwodu (erekcji) i umożliwia akt płciowy.

b) wewnętrzne narządy płciowe to:

- **jądra** – parzyste gruczoły zbudowane z długich i cienkich kanalików nasiennych, w których produkowane są męskie komórki rozrodcze – plemniki; między kanalikami znajdują się komórki wytwarzające męskie hormony płciowe;
- **najądrza** – narządy przylegające do jąder, w których są magazynowane plemniki;
- **nasieniowody**, które biorą początek w najądrzach i wyprowadzają plemniki do cewki moczowej; do nasieniowodów odprowadzana jest również wydzielina pęcherzyków nasiennych i **gruczołu krokowego (prostaty)**; zawiera ona substancje odżywcze i pobudza plemniki do ruchu w drogach rodnych kobiety oraz umożliwia im dotarcie do komórki jajowej; zawiesina plemników w płynnej wydzielinie pęcherzyków nasiennych i prostaty nazywana jest nasieniem (spermą).

NOTATKI PROSZĘ NIE PRZYSYŁAĆ NA MAILA, ZOSTANĄ SPRAWDZONE PO POWROCIE DO SZKOŁY.